

KN2025/00288, OX2s remissvar till SOU 2024:98

En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess

OX2 välkomnar utredningens förslag och förespråkar ett snabbt genomförande

I Sverige sker en historisk klimatomställning där industrin och transportsektorn behöver elektrifieras i snabb takt. I denna omställning spelar förnybar energi en nyckelroll. Förnybar energi är det mest kostnadseffektiva och snabbverkande verktyget vi har för att begränsa uppvärmningen i linje med Parisavtalet. För att öka takten i omställningen krävs ökad samverkan mellan samhällets aktörer men även konkreta ändringar av lagar och arbetssätt. Mot denna bakgrund ser vi utredningens reformförslag som högst nödvändiga.

OX2 anser att utredningen på ett förtjänstfullt sätt beskriver dagens utmaningar med den svenska tillståndsprövningsprocessen, diskrepanserna gentemot EU-rätten samt skillnaden i tidsåtgång mellan de nordiska länderna. Med denna beskrivning kan vi konstatera att det bör vara av hög prioritet att förändra det svenska systemet. Vi välkomnar därmed att utredningen landar i en genomgripande reform som innefattar både förslag på ny reglering, tillstånds- och granskningsprocess samt organisation. Det är även mycket bra och viktigt att de nationella remissmyndigheternas roller förtydligas.

Det är därmed vår förhoppning att vi kommer att ha en betydligt snabbare och mer förutsägbar tillståndsprövningsprocess när utredningens förslag är genomförda. Vi uppmanar därför regeringen till en så skyndsam implementering som möjligt. Även utifrån ett ordentligt genomförande av EUs förnybarhetsdirektiv 2023/2413, krävs reformer av den svenska tillståndsprövningsprocessen. Även detta är en anledning till att ett genomförande av utredningens förslag behöver ske skyndsamt.

Vi har samtidigt förståelse för att det innebär stora förändringar och vill flagga för vikten av att ha en genomtänkt plan för övergångsperioden så att förändringarna inte stannar upp utvecklingen.

Samråd behövs tidigt och betydande miljöpåverkan behöver förtydligas

På det stora hela menar vi att denna utredning är högst efterlängtd och välkommen. Som företrädare av utveckling av förnybar energi önskar vi även lyfta vikten av att utredningens förslag genomförs skyndsamt då flera av utredningens förslag förutsetts finnas när det kommer till svensk tillämpning av förnybarhetsdirektivet såsom tidsgränser och en kontaktpunkt. Vi önskar samtidigt framhålla två förslag som vi anser bör justeras och tydliggöras utifrån utredningens förslag.

Samråd behövs tidigt i processen - vikten av lokal förankring

Då energiomställningen rör upp känslor lokalt är tidpunkten för när närboende och organisationer involveras av stor betydelse. Utredningen föreslår att samrådet för närboende och organisationer med flera ska förläggas först vid färdig ansökan.

Vi menar att det är för sent att involvera dem först vid en färdig ansökan. Att denna metodik fungerar i andra EU-länder menar vi har att göra med att samråden ser något olika ut. I Sverige används samråden till att både informera och inhämta information för att kunna justera utformning av ett projekt.

Vid tidpunkten för en färdig ansökan är möjligheterna för individers och organisationers påverkan även betydligt mindre. Det riskerar att bidra till ökat missnöje och att viktiga synpunkter/information kommer in för sent i processen. Det i sin tur bidrar till ökad risk för överklaganden samt riskerar att försena och fördyra processen med sena omfattande kompletteringar med nya utredningar. Närboendes information och frågor kommer inte heller att kunna utredas och redovisas i Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n) med detta förfarande. Vi föreslår därmed att samrådet kvarstår vid den tidpunkt som det är idag.

Ett annat argument för detta är det uppdaterade förnybarhetsdirektivet som väntas träda i kraft första januari 2026. Där framgår att länsstyrelsens yttrande om omfattning och detaljnivå av MKB i avgränsningssamrådet blir bindande¹. Något som är positivt för verksamhetsutövarna, då antalet kompletteringsrundor minskas och något som kan innebära betydande tidsvinster i tillståndprocessen. Det kräver dock att länsstyrelsen är tydlig i sin kravställning redan i samrådet, då det annars skulle kunna riskera att ansökningshandlingar avvisas eller avslås, utan att sökanden fått möjlighet att komplettera med nödvändig information. Vi menar att även detta talar för att behålla samrådsförfarandet tidigt i processen.

Betydande miljöpåverkan behöver förtydligas

Den nya prövningsordningen medför att frågan om betydande miljöpåverkan blir väldigt avgörande, då den styr vilket prövningsförfarande det ska vara. Dock innefattar förslaget ingen närmare definition av hur denna bedömning ska göras, på vilka grunder etc. OX2 menar att detta behöver tydliggöras.

Emelie Zakrisson, Sverigechef OX2

Om OX2 AB

OX2 är en ledande utvecklare av förnybar energi inom alla större teknologier, som landbaserad och havsbaserad vindkraft, solkraft och energilagring. Totalt omfattar portföljen cirka 33 GW, inklusive utveckling, byggnation, förvaltning och drift av egna projekt. Företaget är också aktivt inom energilösningar kopplade till förnybara energislag som vätgas. OX2 har verksamhet på nio marknader i Europa, och Australien. Företaget har cirka 500 medarbetare och huvudkontor i Stockholm. OX2 ägs av EQT, en av världens största privata investerare. www.ox2.com.

¹16.5.4 För företag och andra enskilda, Förnybarhetsdirektivet